

TEHNIKAÜLIKOO LA

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOO LA AJALEHT

ILMUB 30. APRILLIST 1949

Nr. 24 (1323)

Reede, 8. september 1989

Hind 2 kop.

TERE JA HEAD UUT ÕPPEAASTAT, KÕIK MEIE AJALEHE LUGEJAD!

Alles pool aastat tagasi tähistasime «Tallinna Polütehniku» 40. juubelit. Tol ajal ei osanud arvata, et ilmumisaega on tal sama palju veel jäänudki.

Täna astume teie ette esmakordselt uue nimega, mis kinnitab õpetatud nõukogus alles 29. augustil. Mäletatavasti kuulutasime kevadel välja nimekonkursi. Pakkumisi tuli mitmesuguseid, kuid üldine arvamus hoidis traditsioonilise laadi poole ning nüüd olemegi «Tehnikaülikool». Lehe pea on kavandanud toimetuse erikunstnik Indrek Prodel. Ajalehe tegijad on jäänud samaks, ka trükkimine käib veel vanaviisi, sisu loodame teie abiga hoida praeguste muutuste teel.

Iga ajaleht väärib oma lugejaid. Meie toimetuse on valmis igakülgeks ja vastastikkult huvipakkuvaks koostööks. Just oma ajaleht on see õige koht, kus avaldada mõtteid, arvamusi, ettepanekuid, mälestusi, mis kuuluvad meile kõigile, mitte ainult kitsale tutvusringkonnale. Materjal, mida te meile tuua tahate, EI VAJA eelregistreerimist, kinnitamist, pitsateid, allkirju vm seesugust.

Kindlasti on oluline tutvustada TTÜd ka vabariiklikes ajalehtedes. Üks ei sega teist. Teie kirjutised on vajalikud nii siin kui seal, kontakti leidmiseks võib pöörduda ka meie poole.

HEI, ÜLIÖPILASED! Esimehe ajalehe number tundub teile ilmselt liiga ametlik. «Jälle professorid arutavad omi asju». Aga loomulikult kirjutavad ja mõtlevad õppejõud teistiti kui teie. Igati peab enda eest ise seisma. Ärge laske end kõrvale tõrjuda. Tulge ja nõudke ja paluge.

Kahjuks toimib meie kõrgkooliajakirjandus veel nõukoguliku malli järgi. Läänemaailmas omab kõrgkool vähemalt kahte (tavaliselt rohkemgi) väljaannet: üks kõrgkooli ametlik häälekandja, teine üliõpilaseleht. Kuniks meie lahenduse leiame, proovime sõbralikult jagada vähest leheruumi.

Pane tähele, lähemal ajal ilmub info Pressiklubi kohta! Plaanis on hakata välja andma kord paari kuu jooksul ÜLIÖPILASNUMBRIT (tal puudub veel nimi!).

KÕIK IDEED ON TERETULNUD JA SIIN ISE KÄ!

Eelregistreerimist ei ole, igaüks on oodatud.

Just SINU artikkel võib osutada oluliseks.

ME ASUME PEAOONE TEISEL KORRUSEL KOLMANDAS KORPUSES RUUMIS 204. TELEFON 537-261.

«TEHNIKAÜLIKOO LA» TOIMETUS
ULLI & KARIN

ÕPPETÖÖ ALGAS 28. AUGUSTIL

Sel aastal esmakordselt koguneti aulasse avaaktuseks juba 28. augustil.

Õppeprorektor VALDEK MIKKAL: «Ebatraditsiooniliselt alustasime kahel põhjusel — 28. augustil algas õppenädal ja talvepuhkuse saame nüüd võimaldada üliõpilastele nii, et sinna sisse jäävad jõulud ja uusaasta.»

Aktus möödus sõbralikus õhkkonnas. Pidulikud avasõnad lausis rektor BORIS TAMM, kes tutvustas rebastele ka teaduskondade dekaane. Õppeprorektor MATI GRAF rääkis sisestumiseksamite tulemustest, tervitusi hariduskomiteelt tõi VÄINO RAJANGU. Üliõpilasliidu kaasesimees IVAR PÄLAVSKIS tuletas värsketele tudengitele meelde, et üliõpilaselu ei koosne ainult õppimisest, õppimisest, õppimisest, on palju muudki huvitavat, infot ÜLst lähemalt edaspidi. Parimal sisseastujal igast teaduskonnast oli au saada kätte üliõpilaspilet punase roosiga ja käepigistusega rektorilt endalt:

EBE OTS AV-11
RAIN SEMPER LS-11
PRIIT PAPPAL MM-11
KADRI KRISTJUHAN KR-11
ANDRES KÄPP EE-11
MÄRTIN ROSS TU-11

Käib kõrgkool uutmise rada...

kas tudeng sinagi tead, et inseneriks võib saada, kuid uutmoodi õppima pead, taotlemaks teadmiste sisemist sära pead tööga tohutult tegema ära.

Esimest korda kõlas rebaste jaoks «Gaudeamus» TTÜ meeskoorilt.

30. augustil sõitis enamus rebaseid kolhoosidesse, et enne hariduspõllule asumist harjutada kätt kartulipõllul.

ARVO VIILUPI foto

Rektor ulatab üliõpilaspileti Ebe Otsale energeetikateaduskonnast.

Hetke muljeid avaaktuselt.

Aktuse ajal pälvis tähelepanu hoolsalt märkmeid tegev noorherra. Vestlusest selgus, et tegemist pole siiski tulevase ajakirjanikuga, vaid keemiarebasega. Tarmo lõpetas kevadel 43. keskkooli, juba kooliajal tegeles OTÜs keemiaga ning on praeguseks tuline biokeemia huvi. «Sisseastumine läks lihtsalt — hõbemedal andis võimaluse saada sisse vaid keemiaeksami «viiega». Tehnikaülikooli peahoone tundub praegu veel suur ja kõle.

Punase roosiga rebasepoisile Märtinile on meie maja

hoopis paremini tuttav. «Ei midagi üllatavat küll veel pole olnud». Suguvõsa traditsioonide jätkajaks piisab vanemast vennast ja nüütsustaski Märtin saada majandusinseneriks.

Fuajees palmi all seisid kaks piduliku välimusega tütarlast. Eneli ja Kaja: «Ega midagi ei näinud küll, kõrge poiste müür oli ees. Meil kursusel (tootmise ökonomika ja juhtimine) on ka ainult kaheksa tüdrukut. Põllule mineku vastu ei ole midagi, saab tuttavaks.»

Selleaastased rebased näisid rõõmsamad, julgemad ja vabamad varasematest.

Aasta algusel pidulik aktussaal.

Rektor peab reeglina kõnet, mis tunnustab tehtud tegusid, antakse teenitud austuse märgid, tuuakse toimumust teavet kõrgkoolist, muutustest majas ja mujalgi maal.

* Hariduskomitee aukirja ning TTÜ tänukirja ja graafilise lehega tänati tehtu eest: HARRI TIBAR, LEO AINOLA, EINO LELUMES, VLADIMIR GLADOSEV.

* * *

REKTOR alustas oma esinemist esimese koolipäeva, so 28. augusti meeldetuletamisega: «Saal oli täis inimesi, kes justnagu vaatasid päris optimistlike nägudega. Püüame teha neist head spetsialistid.

Rebased lähevad ka sellel aastal kolhoosi, kuid ainult kaheks nädalaks. Kolhoosidega, kes meie poole pöördusid, sõlmisime töölepingud, enam ei ole tegemist kroonukäsuga. Moraalne tagapõhi on õigem kui ta siiani oli.

18. september saab olema meie kõigi jaoks kriitiline päev — algab õppetöö esimesel kursusel ja samal ajal ka kaugõppesessioon. Õppetöö hakkab toimuma kahe ja poole vahetusega, see nõuab meilt igaühelt erakordselt kõrget distsipliini. Lohakas info edastamine moonutab asju ja teeb palju paha. Oleme tehnikaülikool ja olgem siis ka hästi täpsed.

Peame jätkama õppemetoodilistöö muutmist andmaks üliõpilastele parim võimalik haridus. Peame jätkama õppetöö individualiseerimist ja humaniseerimist. Tähtis osa selles protsessis on õppejõudude kvalifikatsiooni tõstmisel, vahetust välisriikidega tuleb veelgi suurendada, et nad saaksid olla oma kompetentsuse tasemel. Eesti tehnikataseme hoidmine on ühiskondliku missioonina meie ühine hool.

Õppetöö kõrval tuleb jätkata ka teaduse süvauuringuid, sest üks kõrgkool saab olla vaid teadusasutus akadeemilises mõttes. Vanemad kolleegid peaksid oma noorematele töökaaslastele kätte näitama sihid selles pikaajalises töös.

Praeguses majanduslikult ja ühiskondlikult dünaamilises elus on raske koostada TTÜ põhikirja, kuid see peab sündima kollektiivse mõistuse tulemusena.

Vabariiklik ajakirjandus omab rahva arvamuse kujundamisel praegu palju suuremat osa kui 10–15 aastat tagasi. Peame rohkem avaldama seal TTÜ tulevikumõtteid sisaldavaid kirjutisi, sest paljude

probleemide lahendamiseks vajame üldrahalikku kõlapinda, näiteks sellist, nagu on suudetud kujundada Rootsis.

Meil puudub käesoleval momendil ühtne platvorm kõrghariduse (eriti tehnilise) arendamiseks, pole personaalset vastutust. Tallinna Tehnikaülikool peaks siin olema teenäitajaks.

Isemajandamine tuleb sobitada fundamentaaluuringutega, head eeskuju on selles näidanud energeetikud. Koostöö välisfirmadega ei tohi kujuneda TTÜ mahamüümiseks.»

Kuna poliitiline situatsioon muutub lausa tundidega, tegi rektor väikese ülevaate üldpoliitilisest olukorrast vabariigis. Ta andis edasi EKP KK büroo arvamuse, et põhimõttelistes asjades taganeda ei tohi. Kutsus üles säilitama rahu ja tege- ma hästi oma tööd. «Sündmus- te ahel pole lõppenud, peame kaasa lööma, kui tahame minna edasi IME ja suveräänsuse teed. Tõeliselt vajalik on kõikide toetus.»

* * *

Läinud aasta läks tormakat rada, millel tegudes värvikas laad ja vaim, ja vaevalt võrrelda saad kõiki arve ja fakte, et ennustada korraga kõike, mis tulema peab, kuid ise võite, kes asjadest teab.

Õppeprorektor VALDEK MIKKAL heitis oma kõnes pilgu minevikku ja tulevikku:

Kindlasti ei või uut aastat, uut õppeaastat alustada õppetööalaste traditsiooniliste kokkuvõtete ja üleskutsetega, sest möödunud õppeaasta ei olnud ju traditsiooniline. Vana oli murdumas meie ühiskonnas elus ja otseselt kajastus see lõpuks ka meie majas.

Alles see oli 1988. a. kevadel, kui tollasest TPist otsisid oma le tuge meie kohalikud parteibossid Vaino ja Ristlaan, veel esines meil juba tuhmuva me- nuga G. Naan, fosforiidikoos- olekute osavõtjaid registreeriti piinliku täpsuse ja iroo- niaga, ühiskonnateadlased va- kisid. See sunnitud vaikolek murdis, RR ja muinsuskaitse liikumised võtsid täiskäigu 1988. a. suvel-sügisel ja kui lii- kumiste idee vastab rahva ideaalidele ja soovidele — siis

(Järgneb lk. 2)

ei ole pidamist. TPIsse hakkas tulema teine väim. Toimus ka olulisi muutusi parteikomitee, komisjonikomitee ja rektoraadi koosseisus. Ja kuigi Juhan Aare pani meid paika fosforiidiküsimuses, olime kevadeks jõudnud näidata end IME toetajate ja kaasautoritena, kiire ja nõudliku reageerimisega keeleseaduse suhtes. «Kõrgkool Relvavabaks» liikumise läbimõeldud tegutsemisliidrina, pühitsesime Eesti Vabariigi aastapäeva, meil esinesid professorid R. Taagepera, T. Palm jpt. välis-eesti ja välismaa teadlased, loodi ja taastati üliõpilasorganisatsioonid. Küllap on see sisuliselt nii kõikides meie kõrgkoolides, kuid enam ei küsita — kas TPI ikka valib. TPI muutis möödunud aastal oma sisu ja suvel ka silti. Võtsime ja saime tagasi oma endise nime, ma ütlesin tiitli — Tallinna Tehnikaülikool.

Kuidas läks selle ärkamise taustal meie tööelu, õppetöö. Siiski mõned arvud: kevadel lõpetas meil 682 (m.a. 400) päevast üliõpilast, siia lisandub 5 eksterni, 111+2 õhtust ja 130+9 kaugüliõpilast, kokku 939. Lõpukursusel olid uuesti ka armeest naasnud noormehed. Võttes aluseks 1984. a. sisestamise (mis on muidugi tinglik) lõpetas 60%. Väljalangevus (tänaeni oli 600, üsna hästi vastab see olukorrale, et 50% sõjaväest tulnud ei suuda lõpetada. Jah, me ei aja taga suuri protsente, pealegi puudub teaduslikult läbi töötatud kõrghariduse situatsioon IMEs, vajadus erialati ja vajalikud erialad. Võrdluseks naabrite Soomega on meil inseneride erialale vastuvõtt 3—4 korda suurem. Praeguses tööjõu defitsiidi olukorras on siiski veel avaldusi lõpetajatele nii palju, et paljudelgi juhtudel öeldakse, kas annate või oleme sunnitud tooma teistest liiduvabariikidest. Arvan siiski, et mitte madaldama, vaid tõstma peame oma nõudlikkust, kuid igati parandama ka õppetöö korralduse ja sisu kvaliteeti (sellest edaspidi). TTÜ kevadsemestri õppepuudus langes m.a. võrreldes 1,3%, olles 88,7% (seejuures keemiateaduskond 98,6%, ehitusteaduskonnas 82,3%). Ainult väga hästi õppijate arv suurenes 216lt 248le. Tähelepanelikuks teeb asjaolu, et I kursuse õppepuudus langes 5,7% vaatamata sellele, et kevadel armeesse minekut polnud.

Kerkib muidugi küsimus, kas on neid arve vaja? On see surve üldalt poolt? Kahtlemata võis rektoraadile ja dekanaadile taolist ette heita veel hiljutistel aastatel — ja vabandada võime vaid sellega, et Eesti oli üliõpilulistes kõrgkoolide andmestikes pidevalt viimane ja TPI Eestis. Üks tähelepanu juhtimine järgnes teisele ja isegi siis, kui 1985. a. üliõpiluline kontrollkomisjon leidis kõik korras olevat — oli peamine puudus väike lõpetajate protsent. Julgen öelda, et ballanseerisime lubatavuse piirima ja veel 1986. a. saabus rektor üliõpilulise KHM plaaniosakonnast pettununa ja sõnakehvana — ikka heideti meile ette uute liimitide avamiseks vajalike arvutajate suurt erinevust üliõpilulistest. Otsustasime siiski mitte liituda näitajate maaniaga — kuni tulid reformid ja TPI tõusis positiivseks näiteks.

Olgu siis protsendid meile omale näitajaks kas ja kus midagi ohtlikult rebeneb, kas on vaja ümberkorraldusi. Põhiline kontroll õppetöö kvaliteedi üle tuleb juba nüüd altpoolt, üliõpilastelt endilt ja tarbijalt.

Möödunud õppeaastal õppejõudude atesteerimisel hinnati ju altpoolt kõiki õppejõude. Võib olla on seegi omamoodi surve, kuid ei ole ülemaailmselt kõrgkool enam see, mis ta oli 50 a. tagasi, ta on demokratiseerunud kõikjal. USAski antakse põhiline hinnang õppejõududele üliõpilaste poolt igal aastal ja see on põhinäitajaks õppejõu sobivuse kohta. Teiseks oluliseks näitajaks on

avaldatud artiklid m.s. ka populaar- ja ajalehtartiklid on võrdsustatud teaduslikega. Kaasatoodud USA üliõpilaste ankeetlehes on igati rõhutatud üliõpilase ja õppejõu kontakti (loengul, vabal ajal jm.), eriti aga kättesaadavust. Nagu meie uutes õppeplaanides, on sealgi rõhutatud auditoorse õppetöö korras toimuvaid konsultatsioone ja kontrolle.

Õppejõudude atesteerimine lõppes uue palga ettepanekuga. Vastavalt Eesti NSV MN määrusele ja Hariduskomitee korraldusele kehtestub uus palk (teadaolevate uute tariifide järgi) alates 1. sept. kraadita assistentidele ja vanemõpetajatele, teistele alates 1. det. Vaatamata meie plaaniosakonna valmisolekule uueks käskkirjaks, pole aga praeguseni vastavat rahaeraldust tehtud, lubaduste kohaselt toimub see oktoobriks. Vastavalt selle suurusse saab siis teha konkreetse käskkirja.

Ootasin siiski atestatsioonil ettepanud palkades mõnevõrra suuremaid erinevusi, on ka teedredid, kus pannakse ette kõigile uus keskmine palk — seda vaatamata vägagi erinevatele üliõpilaste poolsele hinnanguile, meetodilisele aktiivsusele jm. Jah, palgatõus oli väiksem oodatust, kuid praegu oli siiski võimalus panuse järgi diferentseerida. Kas ei tunne end haavatuna mõnedki õppetöö kui põhitöö entusiastid. Mitmedki maja tuntud õppejõududest, ka professorid on suurte üliõpilasgruppide poolt hinnatud üsnagi madalalt — teaduskond aga paneb ette maksimaalse palga. See ei ole juhtimine, ma võin eksida mitmel üksikjuhul, kuid ka teedrite lähenemine on olnud vägagi erinev. Teaduskondade lühiajandis sirvides näeb veel paljugi rõõmustavat.

- * automaatika teaduskonna õppetöö korralduse printsiipiaalseid uuendusi: fak. ainete ja valikainete kindel süsteem, õppeplaanide unifitseerimine, üliõpilaste igakülgne aktiveerimine, üliõpilaste saatmine kap. riikidesse
- * majandusteaduskonna püsiv aktiivsus valik- ja fak. ainetes
- * mehaanikateaduskonna üliõpilaste rühmitamine olenevalt töökohtadest
- * mäekateedris õppetöö moderniseerimine.

Palju uusi mõtteid (ka ettepanekuid, kuid teostamata) on ehitusteaduskonnal. Keemikud üritavad nii 'rating' kui kooperatiive kaasata õppetöös. On ka esile toodud probleeme: põhilisim — arvutite hulk ja tase ei rahulda (L, A, ÜT ruumikitsikus).

Uue õppeaasta tunniplaan on tehtud A. Vau poolt nii (endise kahe nädala asemel võttis see aega kaks kuud, sest põhikorraldused armeest vabanemise kohta tulid ju juulis), et senistes ruumides hakkame tööle kahe ja poole vahetusega. On massiliselt õpperühmi kelle õppetöö algab kell 14.00 või hiljemgi. Oleme aasta-aastalt andnud õpperuume allasutustele, likvideerinud õppetöö ühiselamusi (kunagi oli seal 12 auditooriumi) — palun lähemal aastal (sest 2,5 vahetust kestab ilmselt 3—4 aastat) küll kateedril õpperuume omale mitte taotleda. Pealegi laieneb majas pidevalt täiendõpe, juurde tuli aga üle 50 täiendava uue õpperühma. Küllap on uus tunniplaan ebamugav paljudele, sest üliõpilaste taotlus sõjalist mitte läbi viia laupäeval — muudab selle tööpäevaks teistele.

Üldse koormustest. Viimaste aastate suhteliselt lähedam olukord koormustega muutub sel aastal järsult:

- * Uusi õppejõude juurde ei anta, sest sõjaväes olev kontingent oli koormusarvestustes sees siani ja kunagine koormusepaus tuleb nüüd teha tasa,

* taotlustele tunnitasu täiendavale eraldamisele pole kindlat vastust, * koormuse tõusu silumiseks II kursusel, võib vakantsi olemasolul hakata rakendama sisemist kohakaaslust (1000 t ja üle selle), liita voorusid — olgu öeldud, et välismaal on üldainete voorud tavaliselt 500—600 inimesele.

Vaatamata koormuste ajutisele tõusule, tahaksin siiski õppetöö korralduse täiustamiseks hakata TTÜs juurutama pideva töö alusel väljapandavate semestrihinnete süsteemi. Kui TPI probleemiks oli tema nõrk üliõpilaskontingent ja nendegi pidev õppetöö semestris (põhirõhk oli ju pikal eksamisessioonil, projektid ja kontrolltööd hilinesid paljudel), siis TTÜ peab küll joonduma praegu välismaal juurdunud uute õpetusviisidega. Aine hinne formeerub nn. «rating süsteemi» alusel kõikide õppetöö liikide koonddiandena. Näiteks: kontrolltööd 20%, projekt 20%, harjutustunni-seminari teadmised 10%, praktikum 10%, eksam 40% — igas tööliigis tuleb saavutada minimaalne rahuldav tulemus, tulemus aga suureneb.

Üldeskirjade tegemine pole siin võimalik, kuid iga kateeder (alustagem I ja II kursusega) peaks sel aastal katsetama, on see ju hästi seostatav kontrollvestlustega. On isegi hädid eeskujusid matemaatika kateedri näol. Meie üliõpilaste välismaalt tulles on esimene kogemus — seal tuleb lausa iga päev tööle hakata — püüame seda siis siingi.

Mis puutub mitmetesse ettepanekutesse õppejõu töö muutmise kohta (senised nõrgad küljed: vähene huvi, väike palk, tundi ärajätmine jm.), siis tuleb neid TTÜ nõukogus vaadelda ja kiiresti: meie noored õppejõud on tulnud ettepanekuga kateedrist üleminekuks väikefirmadele (isemajandav ja -tasustav), luua õppejõudude ja teaduste rotatsioon, kaheastmeline õpetus jt. Nende probleemide üle diskuteerimist on vaja kohe alustada, et mitte juurutada seda, mis kellegile ei meeldi ja asi oleks läbi mõeldud. Kindlasti kerkivad probleemid humanitaarõpetuse laiendamise vajadusest, keeleõpetuse konkretiseerimisest. Arvan, et selle kõige-va saame hakkama.

Täna kõiki õppejõude möödunud aasta keerulistes oludes toimunud õppetöö eest, eriti aga lähemaid abilisid, kellela mõeldud aastal «päklikid» oleksid jäänud purustamata — seega siis palju tänu Sulle, dots. Arnold Vällö, õppeosakonna juh. A. Vau, RR uus vahetusjuht L. Einer, plaaniosak. juh. E. Zernant, teadussekretär V. Russ — kõik, kes pingutasid rohkem, mitte nii kui nõutud, aga niipalju kui vaja!

TTÜ nimi kohustab meid nüüd töötama paremini kui varem, et uue sildi taga oleks ka uus sisu.

Palju loovat vaimu, kehtvat noorust ja jõudu uueks õppeaastaks!

TTÜ ÜLDKOOSOLEKUL ARUTATI

Vastavalt NLKP Keskkomitee Poliitbüroo otsusele avaldatud platvormi «Partei rahvuspoliitika praegustes tingimustes» projekti (vt. 17. 08. 89. a. «Rahva Hää»), mida on kavas arutada eelseisval NLKP Keskkomitee rahvussuhete pleenumi ning võeti vastu meie seisukohati sisaldav otsus.

NLKP rahvuspoliitika platvormis rõhutatakse, et rahvussuhete harmoniseerimine uuel alusel on NLKP rahvuspoliitika üks kõrgemaid eesmärgi, et on tarvis radikaalseid ümberkujundusi Nõukogude föderatsioonis. Rõhutatakse, et liiduvabariikide enesemääramise ja suveräänsuse majanduslikku sisu leiab tänapäeval väljenduse vabariikide ülemineku isemajandamisele ja enesefinantseerimisele ning, et vabariigid valivad sefleks majanduslikud

meetodid ja vormid oma territooriumil iseseisvalt, lähtudes tootmise ühiskonnastatuse tegelikust tasemest ja tootlike jõudude struktuurist ning arvestades majandustõhususe ja sotsiaalse õigluse põhimõtteid. Kõrvuti edumeelsete seisukohtadega esineb projektis mõningaid ebaselgusi ja ka lausa ekslikke formuleeringuid. Arutlusele esitatud dokumendina on projekt vormistatud algeliselt (publitseeritud ebapiisavalt), mis raskendab osundamist ühele või teisele konkreetsele tekstiosale.

Samuti tuleb märkida, et EKP Keskkomitee platvormi projektis NLKP Keskkomitee pleenumile rahvussuhete täiustamise küsimuses (vt. «Rahva Hää» 27. 06. 89. a.) toodud üldpõhimõtted ja lähenemise teaduslikkuse ei ole piisavalt kajastunud käesolevas dokumendis, mis on oma üldlaadilt propagandistlikum.

Lähtudes eeltoodust Tallinna Tehnikaülikooli üldkoosolek

OTSUSTAB:

1. Kiita heaks NLKP platvormi «Partei rahvuspoliitika praegustes tingimustes» projektis sisalduvad progressiivsed ideed ja nende arendused.

Nii peame vajalikuks redigeerida 1. alajaotuse «Milline pärand on meile jäänud» 1. ja 18. lõiku, kus märgitakse, et rahvuspiirkondades tööstust tegelikult ei olnud ja, et rahvuspiirkonnad olid mahajäänud oma arengus Venemaa. Kui võrd Baltikumi piirkond oli tsaari-Venemaa koosseisus üks arenemumaid ning Eesti, Läti ja Leedu on ainukesed vabariigid, kes on läbinud 20aastase kapitalistliku arengustaadiumi ja peale liitmist NSV Liiduga 1940. a. püsinud kõige kõrgema arengutasemega liiduvabariikidena esirinnas, siis on eksitav kasutada üldtoodud väiteid rahvuspiirkondade kohta tervikuna.

Peame vajalikuks loogiliselt korrastada 2. alajaotuse «Kuidas korraldada ümber ja muuta täisvereliseks Nõukogude föderatsiooni» lõik 6 ja anda see järgmises sõnastuses: «Esiteks. Nõukogude föderatsiooni aluseks olev peadee on: tugev Nõukogude Liit koosneb tugevatest liiduvabariikidest, sest esmane on meie liidu lülid — suveräänsete vabariikide — majanduslik ja poliitiline tugevus.»

Pidada üldse liigseks käsitleda antud dokumendis detailiselt konstitutsioonilisi riigivaltsemisorganite kompetentsi kajastavaid sätteid.

Sisuliselt aga, näiteks, 2. alajaotuse 7. lõigus, kus räägitakse NSV Liidu ja vabariikide võimkonnast ja vastastikustest kohustustest, jätta ära ebamäärane «Liidule peab kinnistama volitused, mis on tarvilikud poliitilise korra aluste kindlaksmääramiseks ja arendamiseks», aktepteerida aga järgnevat «meie maa kaitse ja julgeoleku tagamiseks, välispoliitika teostamiseks, ...»; või 2. alajaotuse osas 7.3 lõik 1 — ei ole selge, kes tühistab; 3. alajaotuse osa 4.2 lõik 2 — kas on õigusriigipärane, et kõrgemalseisev organ omab õiguse ise tühistada alamaastme omavalitsusorgani otsuse?

Asjatundliku muutmist vajab 2. alajaotuse osa «Kolmandaks. Vabariikide suveräänsusega on tihedalt seotud KODAKONDSUSE küsimus...» Kodakondsust tuleb käsitleda seoses kodanike vastutuse, õiguste ja kohustustega, nende kompetentsusega osaleda ühe või teise küsimuse otsustamisel.

Rääkides keelte võrdõiguslikkusest (4. alajaotus «Rahvuskultuuridest ja -keeltest» lõik 5) tuleb täpsustada, et silmas peetakse mitte mehaanilist, vormilist keelte võrdsust, vaid sisulist, s.o. keelte võrdõiguslikkust selle leninlikus tähenduses, mis «sisaldab ka niisugust ebavõrdsust, millega suur rahvas kompenseerib selle ebavõrdsuse, mis elus tegelikult välja kujuneb.» (V. I. Lenin. Rahvuste küsimustest

ehk «autonomiseerimisest» — Teosed 36. kd., lk. 554—560).

Lugeda poliitiliselt ekslikuks ja NLKP uutiskursiga vastutoluks olevaks 6. alajaotuse «Rahvusküsimuse ideelis-teoreetilisest aspektist» 8. lõigu lõpuosa, kus kutsutakse tagasi pöörduma (возвращение) sotsialistliku ühisele traditsiooniliste normide juurde. Siin peaks rääkima ühiskonnaelust destaliniseerimisest, naasmisest leninlike käsitluste juurde.

2. Pidada vajalikuks parandada ülalmainitud ebakohad projektis.

* Hariduskomitee poolt lausus sõnad kaasa uueks õppeaastaks HEIMAR PEREMEES, soovides vastupidavust, valmisolekut, sätet, leidlikkust, sest üliõpilane muutub üha nõudlikumaks. Ühiskonnateaduste õpetamine peab kujunema inimlikumaks, muidu tudengid naeravad meid välja. Latti ei tohi alla lasta, on vaid üks: nõudlikkuse üliõpilaste teadmiste suhtes. Veel ütles ta, et endine kõrghariduse ministerruum ei mõnitatud küll ühtegi kõrgkooli halbade näitajate pärast.

* Üldkoosolekul TTÜ RRÜ eestseisuse nimel esinenud JAAN KARU sõnavõtt: «Oleme oma tee alguses ja tuleb edaspidi sattuda konfliktidele. Oleme valinud oma tee — suveräänsuse tee. NLKP KK avaldus on asjade loomulik kulg.

Ei ole olemas ühtset NLKP KKd ega nende tõemonopoli.»

J. Karu luges ette eestseisuse koosolekul vastu võetud pöörumise teksti, mis võeti ühel häälel vastu ka üldkoosoleku poolt ja saadeti NLKP KKle ning ajalehtedele «Pravda», «Rahva Hääle», «Noorte Hääle», «Sovetskaja Estonija» ja Molodjož Estonii» toimetustele.

* * *

Tallinna Tehnikaülikooli üldkoosolek väljendab otsustavat protesti seoses NLKP KK avalduses Baltikumis valitsevale olukorrale antud ebaobjektiivse hinnanguga. Peame ebaõigeks käsitleda ühiskonna demokratiseerimisprotsessi Lätis, Leedus ja Eestis kui natsionalismi ilmingut. 23. augustil ühendasid kaks miljonit inimest oma käed solidaarsusketiks. Need ei olnud ekstremistid, need olid rahumeelsed kodanikud, kes nõudsid oma konstitutsioonilise enesemääramisõiguse järgimist. TTÜ kollektiivis tekitab rahutust NLKP KK avalduses sisalduv väide, et Baltikumi rahvaste saatust ähvardab tõsine hädaohu, et nende eluvõimelisus on küsimärgi all.

Me mõistame otsustavat hukka poliitiliste lahkarmavuste lahendamise mistahes jõumeetodite abil ja peame seda õigusriigi eksisteerimise elementaarsete reeglitega vastu käivaks. Samuti on lubamatu jõuga ähvardamine. Eesti rahvas ei ole kunagi kasutanud vägivalda ega terrorit teiste rahvaste suhtes. Nii saab olema ka tulevikus. Sellepärast on üldsõnaliselt faktilise tõestuse ta süüdistused mitte-eestlaste õiguste kitsendamisest meie jaoks solvavad. TTÜ üldkoosolek kinnitab, et meie kollektiiv teeb omalt poolt kõik õigusriigi loomiseks Eestis, vabariigi täieliku suveräänsuse saavutamiseks. Kuid me tunnistame sellel teel vaid mittevägivaldseid, demokraatlikke võitlusmeetodeid, mis arvestavad kõikide rahvusgruppide huve. Väljendame täielikku toetust vabariigi juhtkonna tegevusele perestroika sotsiaalmajanduslike probleemide lahendamisel Eestis.

Kiidame heaks V. Väljase poolt esitatud Eestimaa KP KK büroo avalduse, kus antakse printsiipselt õige hinnang situatsioonile Eestis ja näidatakse ära reaalsed teed tekkinud raskuste ületamiseks.

(Jätkub lk. 3)

Nõuame Balti vabariikide tegelikkuse ühekülgse valgustamise lõpetamist mõningates kesksetes massiinformatsiooni vahendites ja eelkõige «Pravdas». Me näeme siin konservatiivsete jõudude võitlust demokraatiseerimisprotsessi süvenemise vastu Nõukogude Liidus. Me loodame, et NLKP KK kui perestroika algataja järgib kõrvalekalduvat nõukogude ühiskonna demokraatiseerimise ja destaliniseerimise kurssi.

Sm. **LEMBIT JOORITSA** ettekandega on teil võimalus tutvuda esmakordselt meie lehe veergudel. Koosolekul tõttas aeg kiiremini kui arvata oskasime ning tagasihoidlikkusest ja aja kokkuhoiu mõttes loobus L. Joorits oma sõnavõtu ettelugemisest. Tehkem seda nüüd üheskoos.

On avaldatud arvamust, et N. Liidus pole juba palju aastaid parteid kui niisugust üldse eksisteerinud. Riik ja partei olid nii kokku kasvatanud, et neid oli võimatu teineteisest eristada. Partei oli lahustunud autoritaarses riigistruktuuris.

Nii see tõesti oligi. Et mõnele vähegi tähtsamale ametikohale pääseda, pidi ilmtingimata olema parteilane. Väga vähe oli neid parteituid, avalikest teistimõtlejatest rääkimata, kes oma teadmiste ja oskuste põhjal juhtivasse ametisse jõudsid.

Selline mõistusevaenulik süsteem ongi tõuganud meid sinna, kus me praegu oleme. Ja oleme me ju igas mõttes kriisi olukorras. Meie õnnetuseks leidub aga tänagi veel inimesi ja jõude, kes sellest aru saada ei taha või ei suuda. Nemad lükkavad meid jonnaka järjekindlusega tsivilisatsiooni katastroofi poole. Tsitseriksin siinkohal Mihhail Gorbatsõvi kõnet NLKP Leningradi oblastikomitee pleenumil: «Pikkade aastate vältel kujundas autoritaarne käsustil, kui partei oli enesele võtnud mitte üksnes poliitilised, vaid ka operatiiv-funktsioonid, massiteadvuses välja stereotüübi, et NLKP on absoluutselt, globaalselt vastutav kõige eest, isegi mistahes ulatusega puhtmajanduslike puuduste eest, ükskõik, kus need ka ei juhtuks. Konkreetseid täidesaatjaid ja süüdlasid — ministereid, ametkonnad, organisatsioonid, asutused ja konkreetseid töötajaid — jäid kõrvale... Partei peab end kiirest ümber kujundama. Kõne all on meie maa saatuse kardinaalne küsimus: viia kogu partei tegevus vastavusse olukorraga ühiskonnas...»

...Et toime tulla oma poliitiliste ülesannetega, peab partei kui ühiskonda ühendav poliitiline jõud, kui ühiskonna arengu programmeerimise kandja resoluutselt vabanema talle mitteomastest funktsioonidest... Partei peab hästi omandama enda kui poliitilise avangardi missiooni täitmise uued vormid...»

Või edasi: «Kas siis meid ei teegi ärevaks see, et väljakutel möllavad kired, paljudes parteiorganisatsioonides aga valitseb vaikus. Piltlikult öeldes tuleb see vaikus otsekohe õhku lasta, see on ohtlik vaikus! Tuleb pöörduda näoga elu poole, siseneda sellesse ellu. Kellele see ei ole jõudumööda, kes ei suuda leida oma kohta, las lahkub. Me peame eeskätt mõtlema parteist, uutmiseist, sotsialismist.» See käib ka meie kohta!

Neid tsitaate saab resümearida ainult ühel viisil: on vaja reorganiseerida partei, luua poliitiline ühendus, mis tõesti oleks partei ja tegutses kui partei. EKP on sellele teele asunud. Tõeliselt poliitilise partei loomine on vajalik ka seetõttu, et võimu on enda kätte võtnud rahvasaadikute kongress, kes oma esimeses otsuses deklareeris: «Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu rahvasaadikute kongress, väljendades rahva tahet, võtab enesele kõrgeima riigivõimu kogu täiuse meie maal.»

Või teises kohas: «Kongress kinnitab: Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidus kuulub kogu riigivõim rahvale ning ta teostab seda rahvasaadikute nõukogude kaudu...»

Tehnikaülikooli parteikomitee, lähtudes II parteikonverentsi otsustest, on oma tegevuse aluseks juba kolmveerand aastat pidanud põhimõtet: võim ja selle rakendamine kuulub administratsioonile — rektoraadile, dekanaatidele, kateedritele. Samuti ka vastutus oma tegevuse või tegevusetuse eest. Samal ajal ei saa parteikomitee (ja ma arvan, et ka kõik teised liikumised, mis meie majas tegutsevad) vältida kaasvastutust, olla passiivne pealtvaataja. Sest igal eluprobleemil on oma poliitiline aspekt. Nii mõnigi majandusküsimus võib kiiresti kasvada poliitiliseks, kui ta ei leia õiget lahendust õigel ajal.

Järgnevalt paar sõna pere-mehetundest (õigemini selle defitsiidist) ja kõlbelisest kriisist.

Peremehetundest on senini räägitud eelkõige seoses põlumajandusega. Tegelikult on see väga üldine, isegi primaarne häda meie ühiskonnas; seda kõigis eluvaldkondades, sealhulgas ka hariduses ja ka Tehnikaülikoolis.

Kas meil on igal hoonel, igal korpusel, igal objektil peremees? Ei ole! On küll inimesed, kes palka saavad ja vastutama peaksid. Aga, andke andeks, peremehe nende hulgas on vähe. Me oleme oma ümb-rusega harjunud. Me ei märkagi, kui räpaselt, saamatult ja rumalalt me elame. Ja tulemused: puudub töökultuur, elamiskultuur, puuduvad kõlblikud tehnoloogiad; ruumid on rüüpsed, tahvlile ei saa kirjutada, WC-d, ühiselamud — nendest ei taha üldse rääkida, vaadake igaüks ise lahtiste silmadega ja andke hinnang! Kui aga on aeg peremehelike otsuseid langetada, tegusid teha, siis kipume üksteist süüdistama, ennast õigustama ja objektiivseid põhjuseid otsima, aga nende leidmine peremehe-tus ühiskonnas on üpris kerge.

Peremehetunde puudumine (täpsemalt: väljajuurimine) on tekitanud meie ühiskonnas sügava kõlbelise kriisi, mida ei tohi alahinnata. Tema tagajärjed on sama rängad kui majanduskriisilgi, kui mitte rängemad.

Rahvas on kalgistunud. Sest purustati õhinal kristliku tsivilisatsiooni õhuke kiht, mis ohjeldas inimestes kiskjat.

KAUA MAGAD, KODUMAA?

Kaua magad, kodumaa? Kukk ju otsib koitu. Ammugi on kukelee kuulutanud koitu.

Kaua magad, kodumaa? Päike tõusis taeva. Kas ta hele kiirteulv silmi sul ei vaeva?

Kaua magad, kodumaa? Varblased on jõugus täitmas ahneid pugusid sinu viljarõugus.

Kaua magad, kodumaa? Kass on jõudnud tõusta. Mängib ülbelt peremeest sinu piimanõus ta.

Kaua magad, kodumaa? Ammu, taevast varja, näen su välju tallamas hulkurhooste karja.

Kaua magad, kodumaa? Sinu aednik, vaatan, jättnud on su viinamäed, keldrit harib, saatat!

Kaua magad, kodumaa? Naabritel on kiire: endi külge künnavaid sinu põllupüre.

See-eest püstitati skisofreeniline idee näha kõikjal vaenlast. Rahvas kalgistus kodu- ehk vennatapusõja kaudu, Teise maailmasõja kujutamata julmuse ja ebaõigluse kaudu. Inimese putukaks alandamise kaudu, kelle riigivõim võib iga hetk surnuks litsuda.

Selle kõigega haakub alati ka joomarius, narkomaania ja kuritegevus. Ka meil, Eestimaal. Ajaleht kirjutab: «Marsendav oli olukord 16.—18. juuni «Rock Summer'i» aegu Lauluväljakul, kus purjus oli isegi lapsealisi. Alkoholi tarvitamine oli sellel avalikul kultuuriüritusel lausa massiline.»

Kõlbluse revolutsioonilist hüpset ei maksa oodata, küll on aga hoolitsus ühiskonna moraalse palge eest väga oluline. Ilma selleta IMET ei tule.

Kõlbelisuse kriis ja kuritegevus on ohtlikult sagedasti hakanud puudutama ka meid ja meie töötajaid. Vägistamiskatsed, vägistamine ja mõrvad, vargused ja sissemurdmised, joomine ja narkomaania, rääkimata lõhkumistest, seinte ja laudade täiskirjutamisest jm ebakultuursest ja ebaväärikast käitumisest.

Meie «alma mater» on projekteeritud ja ehitatud avatuna ning lahtisena eeldusel, et meie ühiskonnas elavad kultuurised, kõlbelised inimesed. Kahjuks arenes nõukogude inimene aga hoopis teises suunas — ülekaalu sai ebakultuursus ning ebakõlbelisus. Nüüd ei aita muu kui väga osavalt organiseeritud tugev turvateenistus. Selle loomine on meie esmane ülesanne. Ilma selleta me ei suuda tõusta selisele tasemele, et me auga võiksime kanda tehnikaülikooli nime.

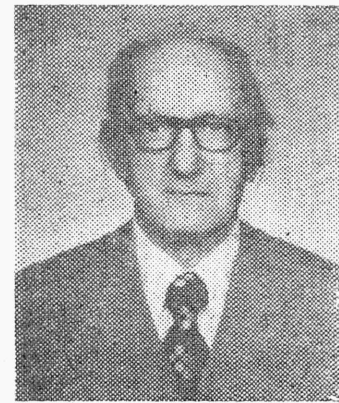
Lp. kolleegid! Taas algab uus õppeaasta. Algab tõsine töö. Tehkem koos ja üksmeelselt kõik selleks, et kasvaks peremehetunne, et tõuseks kultuur ja kõlbelisus, et saaksime turvaliselt töötada. Mõelgem sellele! Löögem kaasa!

* Õppeprorektor **MATI GRAF** rääkis sisseastumiseks- mite tulemustest, millest lähemalt järgmises lehes.

* Haldusprorektor **JURI REIM** tutvustas kohalolijaid olukorraga ühiselamutes. Olukord on halb, aga mitte lootusetu. Täitevkomitee on võtnud juba energiliselt tarvitusele meetmeid. Püütakse leida vabu kohti töölisühiselamutes.

* Tallinna Tehnikaülikooli esindajaks valimisteks valimiste territoriaalkomisjoni koosseisu Tallinna linnas esitati dots. **ANTS VAIMEL**.

ÕNNITLEME!

HEINO JOOSTI 75

10. septembril täitub 75 aastat elektriainjamite teaduslabori vanemteaduri tehnikakandidaat Heino Joosti sünnist.

LEO AINOLA — 60!

Südasuvel, täpsemalt 18. juulil oli matemaatika kateedri juhataja professor füüsikamatemaatika doktor Leo Ainola juubelisünnipäev. Tagasihoidliku härrasmehe ei tähtsustanud asjaosaline sündmust ega katkestanud puhkust, mistõttu kolleegide õnnitlused on nüüd pisut hilinenud.

Meie prof. šeff, peremees või kuidas keegi teda kutsus, tuleb tööle keskhommikul heaturjusena. Ojendanud kateedris vajaliku, läheb ta rektori-

Juubilar on lõpetanud 1933. a. Pärnu Poeglaste Gümnaasiumi. 1934. aastal astus ta Tartu Ülikooli tehnikaosakonda ja lõpetas 1941. a. TPI tööstus- ja tsiviilehituse erialal. 1942.—43. a. teenis Punaarmee.

1943...1981 Eesti ehitusmaterjalide tööstuse üks kandelatalasid, muuhulgas parteitu aseminister. Alates 1986. a. TPI elektriainjamite teaduslabori vanemteadur. Muhe mees, kes täie energiaga hoolitseb teaduslabori ehituse arendamise eest. Tennise ning kalapüügi fanaatik. Viimasel ajal tunneb sügavat huvi kaasaegse olme-elektronika vastu. Täiskarsk-lane, kuid oskab pidu pidada ning temperamentsetest tantsudest mõnu tunda.

Kolleegid elektriainjamite kateedrist ning teaduslaborist soovivad juubilarile pikka iga ning raugematut energiat edasistes ettevõtmistes.

raadi poolele (komisjonid, nõukogud...) või annab ideid teadustöö lepingupartneritele. Koosolekute juhatamine käib tema käes auditavalt — otsustavalt ja kiiresti. Üliõpilaste silmis on meie professor proff. Kaasaegses mehaanikas tun-takse Ainola variatsioonprint-siipi. Teaduse patroonina toetab juubilar igati kolleegide püüdlusi.

Kateedrijuhatajana on Leo Ainola kõike ülalõeldut teinud ligi kakskümmend aastat. Jõudu ja õnne edaspidiseks! **KOLLEEGID**

SÕDA ON...

Sõda on mu paleuseks millel helk kui imel — sõda, milles veri voolab vabaduse nimel!

On üks pühadus siin ilmas, mis eest mõõgateri panna haudu kaevama ning anda põuest veri.

Vabadus — ei miski teine — on see püha asi. Hullud kõik, kes iial muu eest elu ohverdasid.

Rahu — kas türanni armust? Ei, ei miski väega! Ainult antud vabaduse pühitsetud käega!

Kui kord nii on ilmas rahu, keegi siis ei eita, et on aeg kõik sõjariistad mere põhja heita.

Aga kuni nii ei ole, tuleb mõõku vesta, kui ka viimsepäevani peaks aina sõda kestma!

LIBRARIA

SANDOR PETÖFI — 150 AASTAT SURMAST (1. Ok 1823 — 31. 07. 1849?)

Raske öelda, kummana oli Petöfi suurem, kas vabadusvõitlejana või luuletajana. Need kaks poolust on tema isikus nii-võrd tihedasti kokku põimunud, et lausa võimatu on üht teisest eristada.

Petöfi kui luuletaja jäi igavesti nooreks, temast võis saada vana sunnitööline, kuid mitte iialgi ei saanud temast vana ja väsinud luuletajat.

Kogu oma teadliku elu pühendas Petöfi oma kodumaa — Ungari vabastamisele. Ungari revolutsioonist võttis ta osa algusest lõpuni — algul Kossuthi, hiljem Bemii armee. Viimati-mainitud väes tegi ta kaasa ka Ungari ebaõnnestunud vabadussõja viimase, Segesvari lahingu (muuseas, «oma internat-sionaalset kohust» täitvate Vene kasakate vastu). Selles lahingu-s ta siis kas langes või viidi Siberisse. Võimalikud on mõ- lemad variandid.

Samasugune kui Petöfi elu, oli ka ta luule. Ta ülistas vabadust ja sõltumatust, vihkas orjalikkust ja türanniat. Olgu tema luule näiteks ka need kaks 1847. aastal kirjutatud luuletust, millised on eesti keelde tõlkinud Ellen Niit.

TÖNU TOMBERG

Kaua magad, kodumaa? Kuni süttib maja? Seni, kuni hädakell üles sind ei aja?

Kaua magad, kodumaa? Ungari, kas ärkad? Või ehk teises ilmas kord alles tõusta märkad?

30. AUGUSTIL

ÜLLATUS

Läksime pool viis baari. Baar oli avatud. Selge pilt. Suvi on läbi saanud.

31. AUGUSTIL

REBANE SAEB SILTI

Käib kõrgkool uutmise
rada —
ta nimeski väljendub
uut —
ülikooliks võib nimetada
kooli, mis oli instituut.

Augustikuu viimasel päeval ootas töötulijaid harjumatult vaatepilt: sinises püüas noorhärja seisab sundimatus poosis prügikastil ja on hoolsasti tegevuses saagimisega. Ametlikul sildil «Tallinna Polütehniline Instituut» jääb iga tõmbega tähti aina vähemaks. TTÜ on käsil karvavahetus.

* Tere, jõudu! Mida sina siin teed? Oled otsustanud omaalgatuslikult sildi maha võtta?

Oh ei, seda küll poleks julgenud, kuigi siit möödudes mõtlesin varemgi, et see silt on oma aja juba ära elanud. Olen mehaanikarebane, põllu asemel saadeti tööle eksperimentaaljaoskonda. Enne sõjaväge lõpetasin 6. KKK, nii et viilimistöö pole minu jaoks võõras. Eks sellepärast vist usaldatigi praegune töö just mulle.

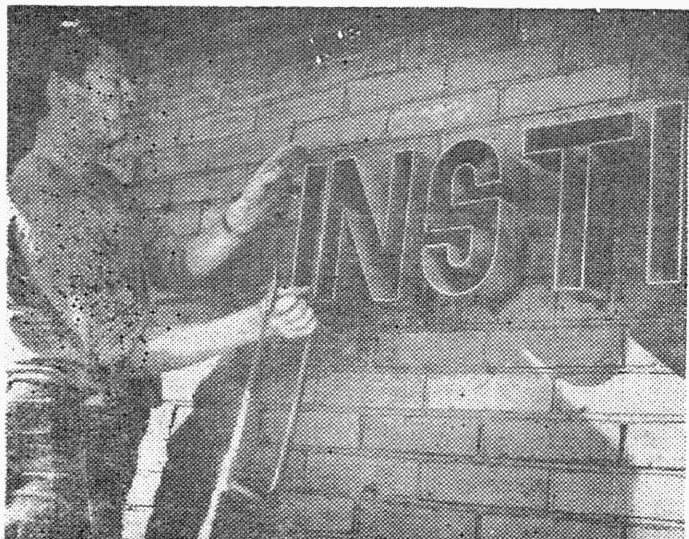
* Kas uudistajaid on palju?

Jah, kogu aeg küsivad küsimas ning jõudu soovimas. Mõni on isegi pärinud, et mida see siis nüüd tähendab. Eks kiirus-tamisega kipume unustama.

* Tajud ehk sinagi juba mõningaid muutusi meie kõrgkooli sisus?

Olla TTÜ üliõpilane on muutunud prestiižikamaks. Ja avalikus mõõdus ka hoopis mitteametlikumas ja vabamas õhkkonnas kui oskasin oodata tuttavate muljete järgi, kes käisid siin kaks aastat tagasi.

Loodame, et tänased rebased suudavad muuta põhjalikumalt ka TTÜ sisu!

ARVO VIILUPI foto

Rebane TALVIT PRIIMÄGI hoolsasti viilimas.

REKTORI KÄSKKIRJALE vastavalt lugeda alates 28. augustist NLKP ajaloo kateedri nimetuseks «Ajaloo kateeder».

TRUP

NSVL Riikliku Hariduskomitee poolt on välja kuulutatud

KONKURSS

parimale teadustööle kõrgema tehnilise hariduse arendamise metodoloogial alal, nii üldiselt kui ka üksikute tehnikaharude kaupa. Nimetatud tööd peaksid olema koostisosaks uurimistööle teemal

«INTELLEKTUAALNE PROFESSIONAALNE TEGEVUS, KÕRGHARIDUS JA ÜHISKONDLIK PROGRESS».

Konkursist võivad osa võtta nii teaduskollektiivid kui üksikisikud.

Paremate tööde äramärgimiseks on moodustatud auhinnafond.

Paremate tööde autoritega sõlmitakse lepingud tööde jätkamiseks 1990. a.

Tööde esitamise tähtaeg on 25. november 1989. a.

Põhjalikumalt saab konkursitöödele esitatud nõudmistega tutvuda TTÜ teadusosakonnas O. Pauluse juures.

Kõikide luuleridade autoriks tänases lehes on URMAS MÄND.

«ТЕХНИКАУЛИКООЛ»
«ТЕХНИКАУЛИКООЛ»
(«Технический Университет»)

Tallinna Tehnikaülikooli ajaleht. Trükkikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk. t. 40/42.
Toimetuse aadress: Tallinn 200108, TTÜ, Ehitajate tee 5, 3. korpus, ruum 204, tel. 537-261
Адрес редакции: Таллинн 200108, ТТУ, Эхитайте тее 5, 3. корпус, комната 204, тел. 537-261
Газета Таллиннского Технического Университета. Типография «Юхиселу» ул. Пикк 40/42.

TTÜ väravpallurid esimest korda Soomes

Möödunud aegade niigi kitsastes oludes on tehnikaülikooli sportlased võrrelduna oma kolleegidega teistes kõrgkoolides saanud väga vähe reisisida. Peapõhjuseks siiski mitte meie sportlaste nõrk tase, vaid vajalike rahaliste vahendite mitteolemine. Millegi selle erinevus, jääb selgusetuks ka sporditegijale endile.

Eks ole ikka nii, et kui kõiki ühesarnaseks madaldav kate ära võetakse, lendavad need, kel tiivad kannavad, avarusse. Augustikuus käiski oma teisel välisturniiril TTÜ väravpallikoondis. Nii seekordne reis Soome kui ka kevadine Saksa-maa-turnee said teoks tänu treener Kaivo Thomsonile ja sponsorkoondisele «Eesti Taa-ra», kes kandis kõik sõitudega seotud kulutused. Spordilembelise maja kuulsust toodi ka Tallinna Tehnikaülikoolile.

Esimest korda kapmaailmas jõudu proovimas viibiti Soome Väravpalliföderatsiooni kutsel, osaledes SCAN-auto Cup turniiril väikeses Parska linnas. Võistluses osales kokku kuus klubi: veel kaks Soomemaalt ja samapalju Rootsist. Võitjaua pälvitsid võõrustajad, teises alagrupis said kõik ühe võidu ning halvima väravate suhte tõttu jäi meie võistkonnale õigus osaleda 5.—6. koha mängus. Rootslastele kaotati küll kahe punktiga, kuid olulist vahet mängutasemes tunda ei olnud. Küll andis aga tunda kogemuste puudumine sellistel turniiridel osalemiseks. Soome reisi puhuks oli võistkonda tugevdatud kahe «Kooperatori» mängijaga, võistkonna parimaks sellel turniiril oligi Raivo Laast.

Muljed Soomemaast ja turniirist on ainult positiivsed. Elupaigaks oli spordiklubi puhkebaas merekaldal, nelja peetud mängu vahele mahutasid korraldajad ka bussiekskursioonid Helsingisse ja Turusse. Väravpall on Soomes ja üldse Skandinaavias palju populaarsem kui meil, hulganisti pealtvaatajaid jätkub mitte ainult tiipturniiridele. Meilgi oli palju kaasaelajaid ja plaksutajaid. Üldse on inimestel rohkem aega tegelda iseenda ja oma hobidega, igaüks naeratab sulle ja näitab üles huvi. Selgeks sai suur puudujääk meie hariduses ja harituses — kohe sellel sügisel asutakse koos väravpallitreeningutega aktiivselt osalema ka keeltekursuste töös.

Võõrkeelte oskus on vajalik seda enam, et juba järgmisel kevadel on kavas läbi viia esimesed T/K «Eesti Taara» ja TTÜ auhinnavõistlused väravpallis, kuhu kutsusime külalisi Soomest, Rootsist, Šveitsist. Väga võimalik, et osalejad tuleb veelgi. Võistlusturniir Soomes andis meile ju teadmise, et võime julgelt võistelda klubikoondistega igalt maalt. Loomulikult peame enne tege-ma korralikult hingega trenni.

TTÜ meeskonna treeneriga ajas juttu ULLI SATS

IN MEMORIAM

ILMAR MIKK
01. 03. 1925 — 24. 06. 1989

Ootamatult lahkus elust soojusenergeetika kateedri professor, tehnikadoktor Ilmar Mikk, mees, kelle kogu neljakümneaastane töomehetee on olnud seotud Tallinna Tehnikaülikooliga. Lõpetanud 1949. a. TPI, töötas ta assistendina, vanemõpetajana, dotsendina, prodekaanina ja 1968. a. professorina soojusenergeetika kateedris. Tema aktiivne teadustöö periood algas ajal, mil hakati evitama Eesti põlevkivil töötavaid võimsaid aurukatlaid. Siit said alguse ka tema uuringud alul tuhasadestist tekkimise probleemide matemaatilise läbitöötamise ja hiljem — kuni elu lõpuni — katelde kolletes ja tehnoloogilistes seadmetes toimuva kiirgus-ülekanne matemaatiliste mudelite loomise alal.

Matemaatiliste meetodite täiuslik valdamine aitas tal keerulisi probleeme lahendada elegantset, originaalset ja selles vormis, mis vajalikud ja otstarbekad inseneriarvutustes.

Prof. I. Miku ideed mitteisotermilise keskkonna kiirguse arvutusel leidsid juba 1960ndatel aastatel üleliidulise ja rahvusvahelise tunnustuse ning töid talle tehnikadoktori teaduskraadi.

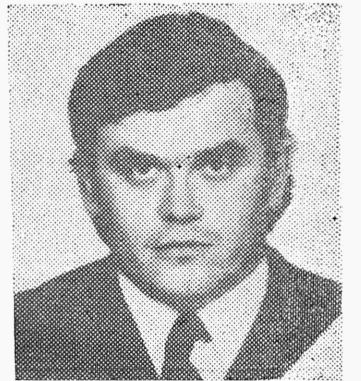
Soojusenergeetika eriala üliõpilased teavad prof. I. Mikku kui head lektorit, kelle loengud olid alati illustreeritud andmetega uusimast teadusuuringutest. Süstemaatilise õppe-metoodilise töö tulemusel ilmusid prof. I. Miku kaasautorlusel õpik «Soojustehnika» ja tema eestvedamisel «Soojustehnika käsiraamat». Tema aktiivne suhtumine õppemetoodika küsimustesse tõi üliõpilistele õppeplaanide korrigeerimist.

Prof. I. Mikk oli alusepanijaks tervele soojusfüüsika teadusuuringute suunale Eestis. Ta koostas teadlaseks kaheksa aspiranti, esines heatahtliku, kuid nõudliku oponendina paljude doktori- ja kandidaaditööde kaitsmisel, oli soojusenergeetika erialanõukogu esimehe asetäitja. Tema teaduslikud sidemed NSVL ja välismaa juhtivate teadlastega võimaldasid oluliselt arendada kateedri ja labori teadussidemeid. Soojusenergeetika kateeder ja teaduslabor on kaotanud alati heatujulise, elurõõmsa ja vaimuka kolleegi, kes hindas kõrgelt ideesälvatust, eneseohverdust, ülesannete lahendamist sellise tasemeni, kus tulemused oleksid otseses seoses praktikaga.

Helge mälestus professor Ilmar Mikust jääb kauaks meie südameisse.

Elus aega antud on vähe, mille mõõtu me keegi ei tea ja teistele korda ei lähe, kuid ometi langeta pea,

Sest sündi, ja surma ja saatust: me kanname endaga kaasas elus kui valitud vaatust ja harjume sellega jääma üksinda aegade hallis, mis ähvardab kõigile saada eluteed piiravaks valliks ja jäägina järele jääda.

BORIS ZAHAROV

24. juuni õhtul 1989. a. lakkas tukumast Tallinna Tehnikaülikooli raadiotehnika kateedri dotsendi Boris Zaharovi süda. On ängistavalt valus ja kohutavalt kurb, kui lahkub täies elujõus 43 aastane mees. See mees on parasjagu jõudnud läbida oma elu konarlikuma ja vaevarikama osa. Viis aastat tagasi kaitses kandidaadikraadi, ainult semestri jõudis töötada täiskohaga õppejõuna. Ei jõudnud alustadagi monograafia kirjutamist, mille leping kirjastusega just sõlmiti. Selge oli ka doktoritöö asi — jäi üle ainult töö valmis teha, aga...

Boris Zaharov sündis Tallinnas, lõpetas keskkooli kodulinna ja ülikooli raadiofüüsika erialal Minskis. Suunati tööle ENSV Sideministeeriumi, sealt läks tagasi Minski aspirantuur. Peale aspiranturi lõpetamist hakkas 1974. a. tööle TPIs. Nooremteadur, vanemteadur, laboratooriumi juhataja, jälle, nüüd juba kraadiga vanemteadur, dotsent — selline oli ametireel.

Selle mehe töövõime ja jõudlus oli väga suur. Tema teadustööde nimistus on 55 tööd, neist 37 artiklit ja 3 autoritunnistust. Teadustöö suunaks oli laserite kasutamine mõõte- ja sidetehnikas. B. Zaharov tõi meie majja pooljuhtlaserid. Esimesed tema juhtimisel loodud pooljuhtlaseritel töötavad sidesüsteimid käisid läbi kogu maailma. NSVL Rahvusnõutus USA-s, Prantsusmaal, Itaalias, Austrias, Saksamaal, Soomes, kokku kaheistkümmes riigis. Lasersüsteimid ja kaugusmõõtja on autasustatud ka NSVL Rahvamajandussavutuste näituse medalitega.

Paralleelselt teadustööga tegeles B. Zaharov kogu meie majas töötamise aja ka õppetööga. Ta juhendas diplom- ja kursuseprojekte, luges füüsika eripeatükke ja ülikõrgsagedustehnika kursusi, tegeles laboratooriumi väljaehitamisega. Tudengid hindasid teda kui juhendajat ja õppejõudu kõrgelt. Ja mitte ainult tudengid — tema juhendamisel valminud konkursitööd on saanud diplomeid ka üleliidulisel tasemel.

Meie hulgast lahkus töökaaslane ja sõber, armastav isa ja abikaasa, aus, sirgjooneline ja väga hea südamega inimene.

KOLLEEGID

KOLLEEGID

Tell. nr. 1880

Toimetaja
U. SATS